

Udskriftsdato: 13. december 2025

FOU nr 2020.42 (Gældende)

2020-42. Kommunes reaktion over for journalist var ikke i overensstemmelse med forvaltningsretlige principper om lighed og saglighed

Ministerium: Folketinget

2020-42. Kommunes reaktion over for journalist var ikke i overensstemmelse med forvaltningsretlige principper om lighed og saglighed

En journalist skrev en artikel i den lokale ugeavis om beskyldninger om krænkende adfærd på et udvalgs møde i kommunen og nævnte i den forbindelse navnene på alle mandlige udvalgsmedlemmer. Efter borgmesterens opfattelse blev der kastet mistanke på navngivne enkeltpersoner, og han skrev i den anledning flere mails, der blev sendt til både journalisten og mediets ledelse. I sin første mail skrev borgmesteren bl.a.: "(...) det er på alle måder rigtig rigtig skidt! Det får mig til at overveje at stoppe alt samarbejde (...)".

Efter omtale i pressen gik ombudsmanden ind i sagen og bad kommunen om en udtalelse. Kommunen anførte bl.a., at borgmesterens henvendelse var begrundet i hensynet til de navngivne personer og almindelig presseskik, og at borgmesteren måske kunne og burde have formuleret sig mindre "voldsomt".

Ombudsmanden udtalte, at det strider imod almindelige forvaltningsretlige principper om lighed og saglighed, at myndigheder gennemfører "straffeaktioner" over for pressen eller fremsætter udtalelser, der er egnede til at blive opfattet som trusler om sådanne aktioner. Myndighederne kan herunder ikke sanktionere mulige krænkelse af de presseetiske regler.

Ombudsmanden fandt, at borgmesterens mail om at "overveje at stoppe alt samarbejde" var egnet til at blive opfattet som en trussel med hensyn til både journalistens og mediets adgang til at modtage informationer fra kommunen og med hensyn til kommunens fremtidige annoncering i mediet. Efter ombudsmandens opfattelse lå borgmesterens mail derfor uden for rammerne for, hvordan en myndighed i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige krav om saglighed og lighed bør agere. Også den efterfølgende mailkorrespondance om artiklen lå efter ombudsmandens opfattelse uden for rammerne for, hvordan en myndighed bør kommunikere med en journalist eller ledelsen for et medie. Ombudsmanden fandt samlet set kommunens reaktion i sagen beklagelig.

(Sag nr. 20/05465)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse om sagen:

Ombudsmandens udtalelse

1. Kort om sagen

I en artikel i den lokale ugeavis A om krænkende adfærd på et udvalgsmøde i Slagelse Kommune blev navnene på de mandlige udvalgsmedlemmer nævnt. Artiklen blev bragt på onlinemediet C, der er en del af mediekoncernen B.

Med henvisning til artiklen rettede Slagelse Kommunes borgmester i en mail af 5. oktober 2020 henvendelse til bl.a. journalisten bag artiklen, en redaktør og en chefredaktør hos mediekoncernen B. Borgmesteren skrev, at han fandt en del af indholdet af artiklen under al kritik, og anførte bl.a. følgende:

”(...) selvom jeg meget nødtigt forsøger at redigere i pressens artikler, så er jeg mildest talt skuffet og indigneret over indholdet i nævnte artikel mht. navne på ’mistænkte’ – det er på alle måder rigtig rigtig skidt! Det får mig til at overveje at stoppe alt samarbejde, ikke som en trussel, men som et opråb om almindelig anstændighed, værdighed og fokus på substans; og jeg håber, at den del af artiklen bliver slettet.”

Den pågældende artikel på onlinemediet C blev efterfølgende redigeret, så navnene på de mandlige udvalgsmedlemmer ikke længere fremgik.

Borgmesteren og journalisten havde endvidere i perioden fra den 5. til den 8. oktober 2020 en fortsat mailkorrespondance om indholdet af den oprindelige artikel. I denne korrespondance indgik beskeder fra borgmesteren med kritik af journalistens fremgangsmåde med hensyn til at nævne navne på enkeltpersoner i artiklen. Borgmesteren sendte sine beskeder i kopi til en chefredaktør hos mediekoncernen B. Den 8. oktober 2020 udbad journalisten sig en undskyldning ”på vegne af den frie presse”, hvortil borgmesteren svarede:

”En undskyldning?? – Har du overhovedet ikke forstået pointen???

Det bliver aldrig OK, at udstille navngivne enkeltpersoner, på den måde du gjorde – og du kunne sagtens have rejst debatten uden at nævne navne! Det har absolut INTET med den frie presse at gøre! Du tager et meget vigtigt emne, og gør det til en forfladiget ’kalkunjagt’, og i din e-mail nedenstående fortsætter du gud-hjælp-mig stilen!

Jeg er stadig skuffet! ! ! ”

Journalisten skrev tilbage til borgmesteren samme dag og indledte sin besked med at anføre bl.a., at han havde forstået pointen. Hertil svarede borgmesteren kort efter bl.a. følgende:

”(...) Nej, det har du helt tydeligt ikke! (...)

...

(...) det valg du traf var efter min mening helt forkert, og jeg håber ikke, at din ledelse deler din opfattelse!

...

(...) din kalkunjagt fjerner debatten fra det, jeg synes er det vigtigste, nemlig at der er behov for en kulturændring hos os alle.

...

(...) din artikel var langt over grænsen for, hvad man kan og bør tillade sig! ”

Den 12. oktober 2020 bragte dagbladet D et læserbrev fra (...), som anførte bl.a., at borgmesterens mail af 5. oktober 2020 til journalisten og mediekoncernen B var en alvorlig trussel over for pressen, da Slagelse Kommune er en stor annoncekunde hos mediekoncernen B, og at borgmesteren havde brugt sin magt til at true pressen til tavshed.

Borgmesteren kommenterede læserbrevet i et indlæg samme dag, hvor han anførte bl.a. følgende:

”Jeg er utrolig glad for, at vi i Slagelse har et dagblad med en lokal redaktion med gode professionelle journalister, der er med til at holde os politikere i ørerne. Derfor støtter Slagelse Kommune naturligvis op om avisen, også økonomisk; og det vil vi blive ved med.

Når en skribent indimellem kommer til at gå over stregen, vil jeg gøre opmærksom på det, og hvad der så skal ske, er en sag mellem avisens ledelse og pågældende skribent. ”

Læserbrevet og borgmesterens svar blev efterfølgende også bragt i ugeavisen A.

Af en artikel i dagbladet D den 12. oktober 2020 fremgik det desuden, at borgmesteren afviste at have truet nogen til tavshed. Han blev i den forbindelse citeret for at have udtalt følgende:

”Om jeg ville det eller ej, så vil en mediekoncern som B aldrig bøje sig eller lade sig true. Og det er så heller ikke det, jeg gør her. Det er mere journalisten, jeg skriver til og samarbejdet med ham, som jeg har haft i mange år. ”

På baggrund af pressens omtale af borgmesterens reaktion på artiklen på onlinemediet C bad jeg den 26. oktober 2020 Slagelse Kommune om en udtalelse i sagen, jf. ombudsmandslovens § 17, stk. 1, (lovbekendtgørelse nr. 349 af 22. marts 2013).

Jeg bad Slagelse Kommune om at oplyse, i hvilket omfang kommunen annoncerer i ugeavisen A og andre medier tilhørende B.

Jeg bad endvidere kommunen om at oplyse, om borgmesterens udsagn om at ”overveje at stoppe alt samarbejde” skulle forstås således, at kommunen som følge af den omtalte artikel overvejede at stoppe eller begrænse annoncering i ugeavisen A eller andre medier tilhørende B, eller at kommunen overvejede at indføre begrænsninger i den pågældende journalsists eller ugeavisen A's adgang til informationer fra kommunen.

Hvis det ikke var tilfældet, bad jeg om kommunens eventuelle overvejelser om, hvorvidt borgmesterens udsagn kunne opfattes som en trussel herom af f.eks. journalisten eller ugeavisen A.

Jeg bad samtidig om at modtage kopi af sagens akter, herunder borgmesterens mail af 5. oktober 2020 som omtalt i medierne og eventuel anden korrespondance mellem kommunen og henholdsvis journalisten eller mediet i relation til sagen. Jeg bad også om at modtage kommunens interne akter i sagen.

Slagelse Kommune sendte mig den 30. oktober 2020 en udtalelse og sagens akter.

2. Retsgrundlag

2.1. Offentlige myndigheder er i udøvelsen af deres opgaver underlagt almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om bl.a. lighed og saglighed, herunder et forbud mod, at myndighederne ved skønsmæssige beføjelser forfølger ulovlige formål. Disse grundsætninger gælder også i forbindelse med forvaltningsmyndigheders pressebetjening.

I betænkning nr. 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand er anført bl.a. følgende om de almindelige forvaltningsretlige krav om lighed og saglighed i forbindelse med embedsmænds pressebetjening (s. 234 f.):

”Disse krav gælder i ethvert tilfælde, hvor der er kontakt mellem den pågældende forvaltningsmyndighed og repræsentanter fra pressen. Det vil bl.a. sige, at de almindelige forvaltningsretlige krav om lighed og saglighed ikke alene skal iagttages i tilfælde, hvor pressen anmoder om oplysninger, der er omfattet af retten til aktindsigt efter reglerne i offentlighedsloven, men også i tilfælde, hvor myndigheden ikke er forpligtet til at udlevere oplysninger eller materiale, men hvor myndigheden vælger enten på eget initiativ eller efter anmodning at give de pågældende oplysninger til pressen.”

2.2. Ombudsmanden har i flere sager taget stilling til spørgsmålet om ligelig behandling af pressen.

Ombudsmanden har således tidligere udtalt, at lighedsbetragtninger fører til, at fast etablerede ordninger for varetagelse af kontakter med pressen må gælde og omfatte alle dele af nyhedsformidlingen, at myndighederne som hovedregel ikke kan blande sig i, hvem de forskellige medier ønsker at lade sig repræsentere af, og at forskelsbehandling af journalister indbyrdes kun kan komme på tale, hvis der er tungtvejende saglige hensyn, der taler for det. Jeg henviser til FOB 1992.141 og FOB 2003.115. Se også om solohistorier FOB 2004.452, FOB 2017-25 og FOB 2019-3, om interviews FOB 2007.347 og generelt om problemstillingen Niels Fenger (red.), Forvaltningsret (2018), s. 678 f. (Kirsten Talevski).

2.3. Det almindelige forvaltningsretlige krav om saglighed indebærer bl.a., at forvaltningsmyndigheder ikke kan nægte et medie eller en journalist oplysninger som ”straf” for en tidligere negativ omtale.

I betænkning nr. 1443/2004 om embedsmænds rådgivning og bistand anføres bl.a. følgende herom (s. 211):

”Den omstændighed, at en bestemt journalist eller et bestemt medie f.eks. som følge af en myndigheds utilfredshed med den dækning, som en bestemt sag har fået i pressen, helt udelukkes fra en formløs

adgang til oplysninger eller fra adgang til meroffentlighed, som gives andre dele af pressen, vil kunne have karakter af en 'straffeaktion'. En sådan 'straffeaktion' vil stride mod almindelige forvaltningsretlige principper om lighed og saglighed.

Ved vurderingen af spørgsmålet om muligheden for at begrænse bestemte journalisters adgang til oplysninger må det formentlig i øvrigt indgå, hvilket formål der tilsigtes varetaget ved myndighedens beslutning om at afskære den pågældende journalist eller det pågældende medie fra informationer (...). ”

Det vil på tilsvarende måde stride mod de almindelige forvaltningsretlige principper om lighed og saglighed, at en myndighed udelukker et bestemt medie fra at få en solohistorie, som er tildelt et andet medie, alene som følge af at myndigheden f.eks. er utilfreds med den dækning, som en bestemt sag har fået, jf. den nævnte betænkning, s. 219 og s. 243.

I FOB 1984.156 fandt ombudsmanden, at en ministers opsigelse af tjenesteabonnementerne på et dagblad fremtrådte som en misbilligelse i anledning af et bestemt indlæg i et enkelt nummer af dagbladet, og at gennemførelsen af en sådan ”straffeaktion” faldt uden for den kreds af hensyn, som lovligt kunne varetages. Af ombudsmandens udtalelse fremgår bl.a. følgende:

”(…) Hovedsynspunktet er (...), kort udtrykt, et krav om, at de dispositioner, der træffes, skal forfølge formål, der kan anses som saglige i den givne sammenhæng, således at dispositionen ikke blot efter sin karakter, men også efter sin begrundelse falder inden for rammerne af de formål, som den udnyttede bevillingsmæssige hjemmel er eller må antages at være tilvejebragt med henblik på at varetage.

...

Således som sagen foreligger oplyst for mig, må jeg lægge til grund, at ministeren med sin beslutning om at opsigte tjenesteabonnementerne på dagbladet Politiken ønskede at varetage en almen offentlig interesse – nemlig hensynet til at modvirke, hvad der efter ministerens ’fulde overbevisning (var) et groft og utilstedeligt blasfemisk overgreb imod den danske folkekirke og dens helligste symbol’.

Varetagelsen af det angivne hensyn kan naturligvis ikke i sig selv karakteriseres som usagligt i forvaltningsretlig sammenhæng.

Afgørende for en retlig vurdering er imidlertid, som nævnt, om det også har kunnet inddrages i grundlaget for en disposition som den foreliggende, og med den vægt som tilfældet er.

Ved vurderingen heraf kan der således ikke bortses fra, at ministerens disposition både fremtræder og er blevet opfattet som en misbilligelse i anledning af et bestemt indlæg i et enkelt nummer af Politiken. Dette var, forstår jeg, også ministerens intention. Ministeren ønskede, som det udtrykkes i et indlæg, som ministeren sendte til optagelse i Politiken, og som er vedlagt udtalelsen til mig, at give det ’signal’: ’Der er alligevel en grænse for uanstændighed!’

Gennemførelsen af en sådan ’straffeaktion’ falder ganske uden for rammerne af den kreds af hensyn – vedrørende tjenesteforretningernes praktiske tilrettelæggelse – som kontorholdskontoen tager sigte på at varetage, og som, må jeg gå ud fra, også har været bærende for tidligere beslutninger om avisholdets omfang og sammensætning.

Ministerens beslutning om opsigelse af tjenesteabonnementerne i det angivne øjemed er derfor ikke forenelig med det ovenfor refererede retlige hovedsynspunkt. ”

Ombudsmanden har også i andre sager om en myndigheds reaktion over for en journalist eller et medie inddraget betydningen af de formål, som myndigheden har ønsket at varetage ved sine dispositioner over for pressen.

Sagen FOB 1992.141 handlede om politiets udelukkelse af en bestemt journalist fra at modtage oplysninger, med henvisning til at den pågældende journalist gentagne gange havde overtrådt grundlæggende presseetiske regler. Ombudsmanden udtalte bl.a. følgende i sagen:

”Den foreliggende sag rejser spørgsmålet, om myndighederne efter omstændighederne kan etablere særordninger for bestemte medievirksomheder eller for bestemte pressemedarbejdere.

Ved vurderingen af dette spørgsmål må der (som også påpeget af Journalistforbundet) tages hensyn til, at massemediernes virksomhed er omfattet af en særlig lov, medieansvarsloven (lov nr. 348 af 6. juni 1991). Ved denne lov er oprettet en særlig myndighed, Pressenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt der er sket en offentliggørelse, der er i strid med god presseskik. Loven indeholder desuden hjemmel for straf, mortifikation, erstatning og genmæle som reaktioner i forhold til massemediernes tilsidesættelser af principper for god presseskik.

Det følger efter min mening af principperne i medieansvarsloven, at en offentlig forvaltningsmyndighed ikke vil være berettiget til at foretage begrænsninger i en journalists adgang til informationer med henblik på at sanktionere krænkelser af de presseetiske regler. ”

Også i FOB 2007.375 om en journalists adgang til interviews udtalte ombudsmanden, at der som udgangspunkt ikke kan foretages begrænsninger i bestemte journalisters eller mediers adgang til informationer som sanktion på mulige krænkelser af presseetiske regler.

2.4. Begrænsninger i bestemte journalisters adgang til at modtage oplysninger fra forvaltningsmyndigheder kan således kun ske under særlige omstændigheder. Ombudsmanden har herom udtalt bl.a. følgende i FOB 1992.141:

”Det må på den anden side anses for uholdbart, dersom en myndighed i sin tilrettelæggelse af kontakten med pressen er fuldstændig afskåret fra at tage hensyn til visse forhold vedrørende den enkelte journalist, herunder pådømte og/eller klare krænkelser af de presseetiske regler. Ordensmæssige hensyn og hensynet til at forebygge misbrug samt ønsket om at sikre en almindelig adgang for journalister til at modtage informationer, kan således efter omstændighederne begrunde, at der sker begrænsninger i bestemte journalisters adgang til oplysninger. Det må i den forbindelse understreges, at de særlige hensyn, der kan begrunde sådanne begrænsninger, ikke vil kunne omfatte de pågældendes lovhjemlede ret til i henhold til lovgivningen (herunder især offentlighedsloven) at modtage oplysninger. Det almindelige forvaltningsretlige proportionalitetsprincip må endvidere medføre, at sådanne begrænsninger ikke må gå videre end de hensyn, der begrundes begrænsningen, tilsiger; ligeledes skal de hensyn, der kan begrunde en eventuel særordning, påviseligt være overordentlig tungtvejende. Det forhold, at en journalist selv har

en kritisk holdning over for myndigheden – eller repræsenterer et medie med en sådan holdning – kan ikke i sig selv udgøre et lovligt hensyn. ”

I FOB 1992.141 anerkendte ombudsmanden samtidig, at det kan være berettiget, at en forvaltningsmyndighed tager kontakt til en journalist eller ledelsen af et medie vedrørende deres nyhedsformidling, når det sker for at sikre et hensigtsmæssigt samarbejde mellem myndigheden og pressen. Ombudsmanden udtrykte det således:

”Det må (...) efter min mening anerkendes, at en myndighed med henblik på at sikre et så gnidningsløst og hensigtsmæssigt samarbejde med pressen som muligt, kan tage kontakt med ledelsen for de forskellige medier vedrørende deres nyhedsformidling. Det kan i denne forbindelse være berettiget og formentlig uundgåeligt at inddrage bestemte navngivne journalisters arbejde i sådanne drøftelser. Den blotte henvendelse med henblik på at drøfte samarbejdsrelationerne kan således efter min opfattelse ikke anses for uberettiget, forudsat at den efter sin form ikke vil kunne opfattes som en pression eller lignende. ”

3. Kommunens vurdering

Som svar på min anmodning om en udtalelse anførte Slagelse Kommune i et brev af 30. oktober 2020 bl.a. følgende:

”Ad. 1

Forvaltningen har foretaget et udtræk over betalinger til mediekoncernen B for perioden 1. januar 2019 til 30. september 2020. Ugeavisen A hører under medieselskabet E, som i ovenstående periode er lagt ind under mediekoncernen B.

Der er et forbrug på 1.598.000 kr. til mediekoncernen B i perioden, heri indgår udgifter til annoncer til ugeavisen A med 400.000 kr. for 2020. Cirka en tredjedel af 1.598.000 kr. henføres til abonnementer på D. Herudover har Slagelse Kommune afholdt udgifter til medieselskabet E på 645.000 kr. for hele perioden, hvilket dækker over annoncer i både A og i de andre – nu lukkede – lokale ugeaviser, som i perioden er lukket ned og konsolideret ind i A.

Samlet set er Slagelse Kommunes udgifter for perioden 1. januar 2019 til 30. september 2020 altså 2.250.000 kroner til det, der i dag er den konsoliderede mediekoncern B. Det er forvaltningen, der disponerer over midlerne til annoncering mv. Borgmesteren har ikke adgang til at ændre i disponeringen og har ikke forsøgt at påvirke disponeringen af midlerne i forhold til mediekoncernen B.

Det skal for fuldstændighedens skyld bemærkes, at ugeavisen A og D er samlet i samme lokaler og derfor i det daglige betragtes som hørende sammen også i journalistisk henseende.

Ad. 2

Slagelse Kommune deler ombudsmandens opfattelse af retsgrundlaget vedr. kravene om lighed og saglighed, som gælder i ethvert tilfælde, hvor der er kontakt mellem en forvaltningsmyndighed og

repræsentanter fra pressen. Udsagnet fra borgmesteren om 'at overveje at stoppe alt samarbejde' skal derfor ikke forstås således, at kommunen overvejer at stoppe eller begrænse annoncering i ugeavisen A eller andre medier tilhørende mediekoncernen B. Dette underbygges også af borgmesterens svar til læserbrev, som fremgår af bilag 3, hvoraf følgende fremgår: *'Jeg er utrolig glad for, at vi i Slagelse har et dagblad med en lokal redaktion med gode professionelle journalister, der er med til at holde os politikere i ørene. Derfor støtter Slagelse Kommune naturligvis op om avisen, også økonomisk; og det bliver vi ved med'*.

Slagelse Kommune er af den opfattelse, at mediekoncernen B ikke har opfattet udtalelsen som en trussel, hvilket tolkes af artikel på onlinemediet F den 14. oktober 2020, hvor ansvarshavende chefredaktør (...) udtaler, at *'artiklen blev fjernet ene og alene, fordi den ikke lever op til mediekoncernen B's værdier og etiske retningslinjer. Ugeavisen var ifølge [den ansvarshavende chefredaktør] ikke berettiget til at hænge de syv mænd, der kan være tale om, ud med fuldt navn. Det er ærgerligt, at [borgmesteren] har udtrykt sig så voldsomt, som han har. Men vi kan jo ikke lade en artikel stå, som er i modstrid med vores normale etik, blot for at undgå, at nogen mistænker os for at have bøjet os for [borgmesterens] pres'*.

Borgmesteren har derudover oplyst til forvaltningen, at bevæggrunden for at bede om, at nævnte artikel fra onlinemediet C blev ændret, alene tog udgangspunkt i almindelig presseskik og hensynet til de i artiklen navngivne personer. Han ser det derudover som sin pligt at have en vis portion kritisk sans i relation til om konkrete skrivelser i pressen unødigt kan såre eller ved navns nævnelse unødigt kan skade og/eller udstille navngivne personer både i nutiden og i fremtiden. Borgmesteren har derudover oplyst, at han måske kunne og burde have formuleret sig mindre 'voldsomt' og håber, at episoden har ført til overvejelser hos alle implicerede om de presseetiske overvejelser i sådanne sager.

Ad 3.

Slagelse Kommune lægger stor vægt på, at være tilgængelig for pressen og have en uformel og tillidsbaseret dialog. Borgmesteren har oplyst, at det kun er i sjældne og særlige tilfælde, at han beder om at få artikler eller citater fra interview og samtaler til gennemsyn, inden de bruges af pressen.

Slagelse Kommune opfatter forholdet mellem pressen og politikerne som tillidsfuldt, hvilket er både ønskeligt og samfundsmæssigt gavnligt. Der er ingen journalister, der begrænses i deres adgang til informationer fra Slagelse Kommune eller i adgangen til at få interview med eller udtalelser f.eks. fra borgmesteren. Forvaltningen optræder gerne med råd og vejledning til politikerne, hvis der er tvivlstilfælde i forhold til, hvordan dialogen med journalisterne skal håndteres.

Borgmesteren har oplyst til forvaltningen, at hans efterfølgende dialog med den pågældende journalist – jf. bilag 2 – ikke på nogen måde havde karakter af eller indeholder antydninger af en trussel om fremtidig begrænsning, men alene drejede sig om, hvorvidt det at nævne de 'mistænkte' navne uden deres involvering var eller ikke var uforenelig med almindelig presseskik.

Forvaltningen henviser i denne sammenhæng til Pressenævnets vejledning om god presseskik, afsnittet 'A. Korrekte meddelelser' pkt. 3, hvoraf det fremgår, at '[o]plysninger, som kan være skadelige, krænkende eller virke agtelsesforringende for nogen, skal efterprøves i særlig grad, inden de bringes, først og fremmest ved forelæggelse for den pågældende. Forelæggelse bør ske således, at der gives den adspurgte rimelig tid til at svare'. "

4. Min vurdering

4.1. Efter medieansvarsloven forudsætter en klage over mulige brud på god presseskik til enten det pågældende medie eller Pressenævnet, at klageren selv har en retlig interesse i sagen, jf. medieansvarslovens § 34, stk. 2. Denne betingelse vil typisk være opfyldt, når klageren direkte eller indirekte er omtalt i en artikel, en tv- eller radioudsendelse eller er afbildet på et fotografi, som er bragt i et medie.

Det kan herudover i nogle situationer være sagligt velbegundet, at en myndighed tager kontakt til en journalist eller ledelsen for et medie om deres nyhedsformidling med henblik på at drøfte samarbejdet med pressen. En myndighed kan herunder gøre journalisten eller ledelsen opmærksom på, at der efter myndighedens opfattelse er tale om misforståelser eller faktuelle fejl mv. i artikler. Tages der kontakt til ledelsen, kan det også være nødvendigt og berettiget at inddrage bestemte navngivne journalisters arbejde i drøftelsen.

Myndighedens henvendelse må imidlertid ikke efter sin form og sit indhold kunne opfattes som pression. Det strider således imod almindelige forvaltningsretlige principper om lighed og saglighed at gennemføre ”straffeaktioner” over for pressen eller at fremsætte udtalelser, der er egnede til at blive opfattet som trusler om sådanne aktioner, f.eks. ved at afbryde samarbejdet med mediet eller bestemte journalister derved eller ved (af denne grund) at stoppe eller begrænse annoncering i mediet.

Myndighederne kan herunder ikke sanktionere mulige krænkelse af de presseetiske regler. Myndighederne må heller ikke true med at sanktionere en journalist eller et medie på grund af bl.a. mulige brud på presseetiske regler. Det er i den forbindelse ikke afgørende, om myndigheden selv anvender intimiderende ord som ”trussel” el.lign. Uanset ordvalget vil der kunne foreligge et brud på de nævnte forvaltningsretlige krav om lighed og saglighed, bl.a. hvis en myndighed giver udtryk for, at den som følge af utilfredshed med et medies eller en bestemt journalists dækning af en sag mv. overvejer at afbryde eller begrænse kontakten med mediet eller journalisten, og myndigheden derved fremkommer med et udsagn, der enten har til sigte eller dog som mulig virkning, at mediet eller den enkelte journalist ændrer adfærd, fordi mediets eller journalistens arbejde eller indtægtsmuligheder ellers vil blive vanskeliggjort eller begrænset.

Det anførte understreges – som også fremhævet i de ombudsmandsudtalelser, der er nævnt i pkt. 2.3 ovenfor – af, at det ved medieansvarsloven er henlagt til Pressenævnet at træffe afgørelse om, hvorvidt der er sket en offentliggørelse, der er i strid med god presseskik, ligesom loven indeholder regler om sanktioner. Det følger af det såkaldte organisatoriske specialitetsprincip, at andre myndigheder herefter som udgangspunkt er afskåret fra at forfølge tilsvarende hensyn og dermed håndhæve den opgave, der er henlagt til Pressenævnet. Dette princip indebærer i sin grundsubstans, at når lovgivningsmagten har oprettet et særligt organ til at tage stilling til – og reagere imod – brud på bestemte regler, er der en formodning imod, at også andre forvaltningsmyndigheder vil kunne håndhæve de samme regler.

Kun under særlige omstændigheder kan der ske begrænsninger i bestemte journalisters adgang til at modtage oplysninger fra forvaltningsmyndigheder.

Jeg henviser nærmere til pkt. 2 ovenfor.

4.2. Det fremgår af Slagelse Kommunes udtalelse af 30. oktober 2020, at borgmesterens udsagn i mailen af 5. oktober 2020 til bl.a. journalisten og redaktører på mediekoncernen B om at ”overveje at stoppe alt samarbejde” ikke skal forstås således, at kommunen overvejer at stoppe eller begrænse annoncering i ugeavisen A eller andre medier tilhørende mediekoncernen B.

Det fremgår endvidere af kommunens udtalelse, at ingen journalister begrænses i deres adgang til informationer fra Slagelse Kommune eller i adgangen til at få interview med eller udtalelser fra f.eks. borgmesteren.

Jeg forstår på den baggrund, at Slagelse Kommune hverken har truffet eller påtænker at træffe beslutning om reaktioner (herunder ”straffeaktioner”) over for medier tilhørende mediekoncernen B eller den pågældende journalist i anledning af den omhandlede artikel på onlinemediet C.

4.3. Det centrale spørgsmål i sagen er herefter, om borgmesterens udsagn i mailen af 5. oktober 2020 i anledning af artiklen på onlinemediet C efter sin form og sit indhold var i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige krav om saglighed og lighed, herunder om mailen var egnet til at blive opfattet som pression i form af en trussel om en ”straffeaktion” over for journalisten eller mediekoncernen B som følge af journalistens artikel.

Som allerede nævnt i pkt. 1 indeholdt borgmesterens mail af 5. oktober 2020 bl.a. følgende tilkendegivelse:

”(…) jeg [er] mildest talt skuffet og indigneret over indholdet i nævnte artikel mht. navnene på ’mistænkte’ – det er på alle måder rigtig rigtig skidt! Det får mig til at overveje at stoppe alt samarbejde, ikke som en trussel, men som et opråb om almindelig anstændighed, værdighed og fokus på substans; og jeg håber, at den del af artiklen bliver slettet.”

Slagelse Kommune har anført, at kommunen ikke mener, at mediekoncernen B har opfattet borgmesterens udsagn som en trussel, men at borgmesteren dog måske kunne og burde have formuleret sig mindre voldsomt.

Efter min opfattelse var mailen egnet til at blive opfattet som pression, idet borgmesteren giver udtryk for, at han ”overvejer at stoppe alt samarbejde” i anledning af en del af artiklen, og samtidig anfører, at ”jeg håber, at den del af artiklen bliver slettet”.

Efter mailens indhold kunne modtagerne af mailen således naturligt få det indtryk, at Slagelse Kommunes beslutning vedrørende kommunens fremtidige samarbejde med både journalisten og mediekoncernen B afhang af, om den kritiserede artikel ville blive berigtiget.

Mailen var på den baggrund efter min opfattelse egnet til at blive opfattet som en trussel med hensyn til både journalistens og mediekoncernen B's adgang til at modtage informationer fra kommunen (herunder borgmesteren) og med hensyn til Slagelse Kommunes fremtidige annoncering i B, herunder ugeavisen A. Dette skal desuden ses på baggrund af bl.a., at mailen var stilet ikke blot til journalisten, men også

til bl.a. en redaktør og en chefredaktør hos mediekoncernen B, og på baggrund af omfanget af Slagelse Kommunes annoncering i B, herunder ugeavisen A.

Det kan ikke føre til en anden vurdering, at det også anføres i mailen, at der ikke er tale om en trussel. Et udsagn, der efter sit indhold udgør en trussel, må således efter min opfattelse normalt anses for egnet til at blive opfattet som sådan, uanset at det samtidig anføres, at der ikke er tale om en trussel.

Borgmesterens mail af 5. oktober 2020 om at ”overveje at stoppe alt samarbejde” lå herved efter min opfattelse uden for rammerne for, hvordan en myndighed i overensstemmelse med de almindelige forvaltningsretlige krav om saglighed og lighed bør agere.

4.4. Borgmesteren havde i umiddelbar forlængelse af afsendelsen af den nævnte mail en fortsat korrespondance med journalisten, der – som anført af kommunen – overordnet set drejede sig om, hvorvidt journalistens artikel var i overensstemmelse med almindelig presseskik. Som led i denne mailkorrespondance med journalisten sendte borgmesteren også sine beskeder med kritik af journalistens fremgangsmåde i kopi til en chefredaktør hos mediekoncernen B. Denne mailkorrespondance fortsatte til og med den 8. oktober 2020.

Slagelse Kommune har anført, at den efterfølgende korrespondance ”ikke på nogen måde havde karakter af eller indeholder antydninger af en trussel om fremtidig begrænsning, men alene drejede sig om, hvorvidt det at nævne de ’mistænkte’ navne uden deres involvering var eller ikke var uforenelig med almindelig presseskik”.

Efter min opfattelse lå også denne mailkorrespondance uden for rammerne for, hvordan en myndighed bør kommunikere med en journalist eller ledelsen for et medie.

Jeg bemærker i den forbindelse, at det som anført ovenfor i pkt. 4.1 grundlæggende er Pressenævnets rolle at påtale krænkelser af de presseetiske regler.

4.5. Jeg finder samlet set Slagelse Kommunes reaktion i sagen beklagelig.

...

Jeg foretager mig herefter ikke mere i sagen.